

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 1Pc/30/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7623205418
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Gargulová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2024:7623205418.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa JUDr. Jana Gargulová, v právnej veci navrhovateľa: A. B., C. D., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX E. F., proti odporcovi: G. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX E. F., o návrhu na určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh zamietá.
- II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

- Navrhovateľka podala dňa 2.11.2023 na tunajší súd návrh, ktorým sa domáhala určenia príspevku na výživu rozvedenej manželky voči bývalému manželovi G. B. mesačne sumou vo výške 100,- eur, ktorá bude splatná vždy do 20. dňa v mesiaci odo dňa podania návrhu.
- V odôvodnení návrhu uviedla, že manželstvo s G. B. bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 9Pc/5/2019 zo dňa 14.5.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.5.2019. Z manželstva pochádzajú dve deti, ktoré sú už obe dospelé a samostatné. O príspevok na výživu rozvedenej manželky žiada z dôvodu, že za posledné obdobie došlo k všeobecnému nárastu životných nákladov, čo sa odráža v platbách za nájom, energie, cenách potravín, drogéria, liekov a ošatenia. Jej mesačný príjem je 273,50 €, je samoživiteľ a invalidný dôchodca a náklady na všetky hore uvedené životné potreby nie je schopná uhrádzať sama. Poberá invalidný dôchodok vo výške 152,50 € a príspevok na bývanie, aktivačný príspevok a dávku v hmotnej núdzi spolu vo výške 121 €.
- V odôvodnení ďalej uviedla, že býva v byte, ktorého vlastníkom je jej dcéra, ktorej za nájom platí sumu vo výške 100 € mesačne a 20 € jej dcére odkladá ako sporenie. Vzhľadom na to, suma vo výške 152,50 mesačne jej zostáva na živobytie. Zo zdravotných dôvodov sa nemôže zamestnať, pretože v roku 2021 jej bol operovaný členok a do súčasnosti trpí bolesťami, keď ho namáha. Jej deti jej nedokážu prispievať na výživu, nakoľko majú vlastné rodiny a domácnosti, preto požaduje výživné od bývalého manžela. Nakoľko jej zdravotný stav, ktorý je trvalo poškodený, jej znemožňuje si zlepšiť príjem nájdením práce, nie je schopná si zabezpečiť prostriedky na jej primeranú výživu, v zmysle § 72 ods. 1 Zákona o rodine sa predmetným návrhom domáha príspevku na rozvedeného manžela.
- K návrhu navrhovateľka predložila dôkazné listiny, a to kópiu rozsudku o rozvoде sp. zn. 9Pc/5/2019 Okresného súdu Spišská Nová Ves, rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 6.7.2023 o priznaní invalidného dôchodku vo výške 152,50 € mesačne, rozhodnutie Úradu práce, soc. vecí a rodiny Poprad zo dňa 9.5.2023 o znížení pomoci v hmotnej núdzi na sumu vo výške 121 € mesačne a prepúšťaciu správu zo dňa 9.1.2020.

5. Bývalý manžel navrhovateľky G. B. v písomnom vyjadrení k návrhu uviedol, že s podaným návrhom v celom rozsahu nesúhlasí a navrhuje ho zamietnuť. Všeobecný nárast hodnoty životných nákladov sa týka aj jeho, preto návrh považuje za nedôvodný. Odôvodnil to tým, že jeho čistá priemerná mesačná mzda je vo výške 691,70 € a jeho náklady na bývanie, hygienu, stravu a poistenie sú vo výške 550 €. Po odpočítaní tejto sumy z príjmu mu mesačne zostáva 141,70 €, z ktorej sumy sa snaží aspoň niečo si usporiť. Má 5 vnúčat, ktoré on navštevuje a chodia k nemu na prázdniny, čo si tiež vyžaduje peňažné prostriedky na cestovanie, vianočné a narodeninové darčeky. Okrem toho sa potrebuje obliecť, obuť a spoločensky žiť. Z jeho príjmu po odpočítaní nákladov nemá dostatok finančných prostriedkov na podporu bývalej manželky. Mal by začiatkom roka 2024 odísť do predčasného dôchodku, čiže jeho príjem sa ešte zníži. Nepriaznivý zdravotný stav navrhovateľky ovplyvňuje jej problém s alkoholom, v júni 2023 absolvovala odvykaciu liečbu v trvaní troch mesiacov, avšak potom už liečbu nedodržiavala a znova pije a zrejme na tento účel by aj použila akékoľvek zvyšné finančné prostriedky.

6. K písomnému vyjadreniu predložil listinné dôkazy, a to mzdové listy o jeho príjme od zamestnávateľa - Mesta Spišské Podhradie za mesiace od januára do októbra 2023, certifikát udelený navrhovateľke od Odborného liečebného ústavu psychiatrického, n.o. F. H. zo dňa 11.6.2021, ktorý verifikuje trojmesačnú abstinenciu od alkoholu v rámci úspešnej ukončenej odvykacej liečby.

7. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 31.1.2024, na ktorom navrhovateľka uviedla, že na podanom návrhu trvá. Potvrdila, že ich manželstvo bolo rozvedené. Zároveň potvrdila aj to, že v konaní pod sp. zn. 7Pc/15/2019 bol jej návrh na určenie príspevku rozvedenej manželky zamietnutý. Navrhovateľka bola tá, ktorá opustila spoločnú domácnosť ešte pred rozvodom a bola odporcovi neverná, čo bolo dôvodom rozvodu. Uviedla, že návrh na určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky podala z dôvodu, že je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 158 Eur, príjmu z aktivačných prác 171 Eur, čo činí 329 Eur mesačne. Skoro 2 roky býva u odporcu, ktorý je už dôchodca a sumu 550 Eur používa na hygienu, bývanie a stravu, pričom mu zostáva 141 Eur a jej nezostáva nič. Pôžičky, poisťky nemá žiadne. Výdaje nemá žiadne. Byt, v ktorom bývajú, je vo vlastníctve dcéry a obaja jej prispievajú po 105 Eur. Nie je alkoholička a problém s alkoholom nemá. Potvrdil však, že v roku 2021 bola na Prednej hore, ale preto, že nemala kam ísť a zobrali ju tam napriek tomu, že nemala problém s alkoholom, psychoaktívnymi látkami alebo hazardnými hrami, ale preto, že nemala kam ísť.

8. Bývalý manžel navrhovateľky vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 31.1.2024 uviedol, že s návrhom nesúhlasí. Sumu, ktorú uvádzala navrhovateľka - 550 Eur, mal v čase, keď bol zamestnaný. K 31.12.2023 odišiel do dôchodku, pritom ešte nedostal výmer k dôchodku a ešte ani nevie, aká suma dôchodku mu bude chodiť. Peniaze za bývanie neplatia dcére, ale uhrádzajú náklady spojené s bývaním v byte. Poukázal na to, že navrhovateľka má problémy s alkoholom.

9. Súd sa oboznámil aj so spisom tunajšieho súdu č.k. 7Pc/15/2019 a to konkrétne rozsudkom zo dňa 20.11.2019, ktorým bol obdobný návrh navrhovateľky zamietnutý. V tomto rozsudku súd konštatoval, že z výpovedí navrhovateľky v rozvodovom konaní súd zistil, že táto s bývalým manželom nežila v spoločnej domácnosti s manželom 6 rokov pred rozvodom, kedy mala odísť do Českej republiky pôvodne za prácou, kde sa však dlho nezdržala. Ešte pred rozvodom mala vážnu známosť s iným mužom, ku ktorému sa presťahovala. V rozvodovom konaní však neuviedla, či v tom čase bola zamestnaná. Z dôkazných listín predložených navrhovateľkou súd vzal za preukázané, že táto naposledy pracovala v auguste 2003. Už aj v období predtým od roku 1992 do roku 1999 pracovala len sporadicky v určitých časových obdobiach. Z uvedeného obdobia navrhovateľka nepredložila žiadne lekárske správy, ktoré by zdôvodňovali, prečo v tom období bola bez práce a bez príjmu. Z vykonaného dokazovania súd vzal za preukázané, že účastníci konania boli manželmi od 1.9.1983 do 24.5.2019. Navrhovateľka odišla zo spoločnej domácnosti od bývalého manžela ešte v roku 2013, teda takmer 6 rokov pred rozvodom nebola finančne na manžela odkázaná. Žila v tom čase v spoločnej domácnosti s druhom, ktorý bol v tom čase dôchodca. Z dôkazných listín predložených oboma účastníkmi a z účastníckej výpovede bývalého manžela súd má zato, že navrhovateľka žiadnymi dôkazmi nepreukázala samotný nárok predmetného návrhu, teda že nie je schopná sa sama živiť a že je odkázaná na príspevok na primeranú výživu od bývalého manžela. V tom čase nemal súd za preukázané, že by navrhovateľka nemohla vykonávať absolútne žiadnu prácu, pretože v tom čase ešte nepožiadala o priznanie invalidného dôchodku. Ďalším podstatným dôvodom, pre ktorý súd návrh zamietol, je príjem žalovaného, ktorý je v takmer minimálnej výške priemernej mzdy pracovníka v národnom hospodárstve na území Slovenskej republiky (priemerná hrubá minimálna mzda v národnom hospodárstve v roku 2019 bola vo výške 520,- eur),

jeho vzťah k deťom pochádzajúcim z bývalého manželstva s navrhovateľkou a vnúčatám, ktorým sa snaží poskytnúť zo svojho minimálneho príjmu darčeky a inú opateru. Z dôkazných listín predložených navrhovateľkou súd nezistil okolnosti, pre ktoré by táto nebola schopná sa sama živiť. Súd má zato, že táto neschopnosť vyplýva z jej subjektívnych skutočností, ktoré však neboli dostatočne preukázané. Objektívne skutočnosti zistené neboli. Samotné tvrdenie, že v regióne je nedostatok práce, súd hodnotil ako subjektívne a tendenčné pre danú situáciu, nakoľko z vtedajšej situácie na trhu práce je súdu známe, že vysoká časť žien vo veku navrhovateľky sa snaží zlepšiť si svoju finančnú situáciu prácou v cudzine vo forme opatrovateľstva a podobne, alebo inou menej namáhavou fyzickou prácou. Súd mal zato, že navrhovateľka vynakladá nedostatočné úsilie na to, aby si zlepšila svoju finančnú situáciu a nie je odkázaná na vyživovací príspevok zo strany bývalého manžela. Navyše navrhovateľka v tomto konaní nepreukázala, že by jej životná úroveň bola podstatne nižšia, ako je životná úroveň jej bývalého manžela, ktorý sa snaží vyživiť z práce. Tento bol v tom čase zamestnaný na Mestskom úrade v Spišskom Podhradí, čo vyplýva z potvrdenia od menovaného zamestnávateľa.

10. S poukazom na vyššie uvedené súd za použitia ustanovení § 181 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 2 C.m.p. na pojednávaní dňa 20. 11. 2019 konštatoval, že z predložených dôkazov účastníkov konania a za použitia výsluchu žalovaného vo veci bolo možné rozhodnúť a uznesením dokazovanie vyhlásiť za ukončené.

11. Podľa § 72 ods. 1 Zákona o rodine rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

12. Podľa § 72 ods. 2 Zákona o rodine ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi.

13. Podľa § 72 ods. 3 Zákona o rodine príspevok na výživu rozvedeného manžela možno priznať najdlhšie na dobu piatich rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o rozvode. Súd môže výnimočne túto dobu predĺžiť, ak rozvedený manžel, ktorému súd príspevok priznal, nie je z objektívnych dôvodov schopný sám sa živiť ani po uplynutí tejto doby, najmä ak ide o toho manžela, ktorému bolo v konaní o rozvod manželstva zverené do osobnej starostlivosti dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, alebo o manžela, ktorý má sám dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom vyžadujúci sústavnú opateru.

14. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi, to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

15. Po vykonanom dokazovaní má súd za to, že návrh navrhovateľa je v plnom rozsahu nedôvodný.

16. Síce u neho od posledného rozhodnutia súdu došlo k priznaniu invalidného dôchodku, čiže bol u neho konštatovaný čiastočný pokles schopnosti vykonávať prácu, tak tento pokles bol, ako už bolo povedané, je iba čiastočný. Navrhovateľ súdu nepreukázal koľko percentný pokles schopnosti vykonávať prácu bol u neho deklarovaný, avšak z výšky priznaného invalidného dôchodku vyplýva, že sa určite nejedná o pokles vo výške 70 % alebo viac. Navrhovateľ tak má stále možnosť sa zamestnať na fyzicky vyhovujúcu a zvládnuteľnú prácu, pričom súdu žiadnym spôsobom relevantne nepreukázal, že sa o nájdenie práce vôbec pokúšal a nepreukázal, z akého dôvodu nemôže pracovať úplne, aj keď mu bol nárok na invalidný dôchodok priznaný iba čiastočne. V súčasnosti nie je situácia na pracovnom trhu taká, kedy by bolo nájdenie si vhodnej práce nemožné alebo maximálne sťažené, obzvlášť v situácii, kedy existujú viaceré možnosti chránených dielní alebo iných aktívnych programov prostredníctvom príslušných úradov práce.

17. Navrhovateľ má príjem vo výške 329 € mesačne a to bez vykonávania akejkoľvek pracovnej alebo inej zárobkovej činnosti a jeho mesačné náklady na bývanie sú vo výške 105 €, nakoľko náklady na bývanie zdieľa so svojim bývalým manželom - odporcom, keďže bývajú spolu v byte ich dcéry. Týmto zdieľaním nákladov sú jeho mesačné nevyhnutné výdavky už znížené o polovicu oproti štandardnej výške a bývalý manžel sa chtiac-nechtiac už podieľa na týchto výdavkoch, keďže býva v tom istom byte. V realite sa tak obaja vzájomne podieľajú aj na znížení iných pravidelných výdavkov na bežné veci, keďže užívajú spoločne nepochybne aj spoločné zariadenie celého bytu.

18. Príjem odporcu bol do konca roka 2023 v priemere vo výške 691,70 € mesačne, nakoľko dovtedy pracoval, avšak od 1.1.2024 nastúpil do predčasného starobného dôchodku a bude mu priznaný starobný dôchodok v určite nižšej výške, než bol jeho priemerný mesačný príjem. Z tohto dôvodu bude aj on odkázaný na to, aby sa „uskromnil“ vo svojich mesačných výdavkoch alebo bude odkázaný na to, aby si našiel jeho veku a zdravotnému stavu zodpovedajúcu prácu (aspoň na čiastočný úväzok) a „privyrobil“ si takýmto spôsobom. V každom prípade súd nemôže podporovať navrhovateľa, ktorý od roku 1999 dlhodobo nepracuje (prípadne pracuje len sporadicky) bez vážneho dôvodu, na úkor odporcu, ktorý pracuje pravidelne a je starobným dôchodcom vďaka jeho pracovnej činnosti.

19. V neposlednom rade je potrebné poukázať aj na dôvodné podozrenie z alkoholizmu na strane navrhovateľa, keďže bolo v konaní preukázané že absolvoval protialkoholické liečenie v roku 2021. Súdu sa tvrdenia navrhovateľa o pobyte v predmetnom liečebnom ústave iba z dôvodu absencie iného príbytku javia prinajmenšom ako účelové, keďže pobyty v takýchto zariadeniach sú častokrát indikované priamo lekármi a je na nich častokrát aj čakacia lehota. Za takejto situácie sa nejaví reálne, že by niekoho takéto zariadenia prijali iba na preklenutie obdobia, kedy nemá, kde bývať. Na núdzové bývanie slúžia iné inštitúcie a organizácie, ktoré takéto bývanie poskytujú bez súvislosti s liečením od závislostí. Vzhľadom na toto podozrenie z alkoholizmu na strane navrhovateľa sa taktiež súdu javí priznanie príspevku od odporcu za nedôvodné a rozporné s dobrými mravmi.

20. Súd sa naďalej stotožňuje s konštatovaním tunajšieho súdu v skoršom vyššie citovanom rozhodnutí, že priznanie vyživovacej povinnosti by bolo v danom prípade v rozpore s dobrými mravmi, pretože z dokazovania vyplynulo, že práve navrhovateľka bola tá, ktorá opustila spoločnú domácnosť s bývalým manželom ešte pred rozvodom, bola mu neverná, čo bolo dôvodom rozpadu ich manželstva.

21. V závere súd konštatuje a pouča navrhovateľku, že v zmysle ustanovení § 66 Zákona o rodine môže sa domáhať vyživovacej povinnosti aj voči svojim deťom, ktoré sú povinné zabezpečiť svojim rodičom primeranú výživu, ak to oni potrebujú.

22. Navrhovateľka je v tomto konaní od povinnosti platiť súdny poplatok podľa § 4 ods. 2 písm. e/ Zákona o súdnych poplatkoch č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov oslobodená, preto podľa § 2 ods. 2 Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch táto povinnosť prechádza na bývalého manžela navrhovateľky. Tento bol v konaní v celom rozsahu úspešný, preto mu povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu v tomto konaní nevznikla.

23. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovení § 52 C.m.p. a žiadnemu z účastníkov ich náhradu nepriznal, nakoľko manžel navrhovateľky, ktorý bol v konaní úspešný, náhradu trov konania nepožadoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v § 365 odseku 1 CSP (vid'. vyššie), ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.